

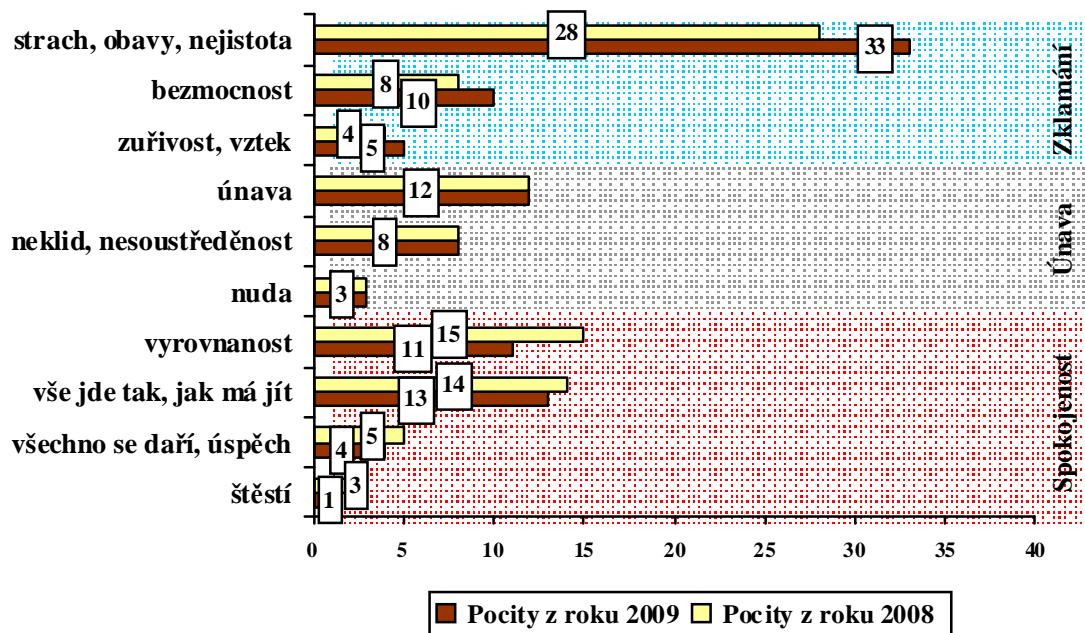
ROK 2009 BYL PRO ČECHY ZATÍM NEJHORŠÍM Z 21. STOLETÍ.

Pocity lidí z uplynulého roku 2009 se znatelně liší od těch z roku předchozího. Častěji se objevuje pocit strachu, nejistoty a bezmoci. Takovéto a další pocity zklamání z předchozího roku deklaruje celkem 47 % lidí. Podíl lidí, kteří popisují uplynulý rok slovy vyjadřujícími zklamání, je navíc nejvyšší od roku 1998. Spokojenost nad uplynulým rokem vyjádřilo 30 % Čechů, únavu zmiňuje necelá čtvrtina (23 %) občanů.

Citovaný výzkum STEM byl proveden na reprezentativním souboru obyvatel České republiky starších 18 let ve dnech 2. – 11. ledna 2010. Respondenti byli vybráni metodou kvótního výběru. Na otázky odpověděl rozsáhlý soubor 1297 respondentů.

Každoročně v lednu dává STEM lidem příležitost, aby zhodnotili, jaký pocit v nich převládá z roku, který právě skončil. Pocity lidí z roku 2009 se v porovnání s pocity z předminulého roku znatelně změnily. Mezi lidmi je více těch, kteří si s uplynulým rokem spojují pocity strachu, obav, nejistoty a bezmocnosti. Právě strach a nejistoty jsou nejrozšířenější pocity a uplynulý rok si s nimi spojuje třetina obyvatel (33 %). Příčinou je zřejmě nestabilita domácí politické scény v uplynulém roce a ekonomická krize, jejíž důsledky v minulém roce pocítili i občané ČR. Na druhou stranu ubylo zejména těch, kterým představa minulého roku navozuje pocit vyrovnanosti.

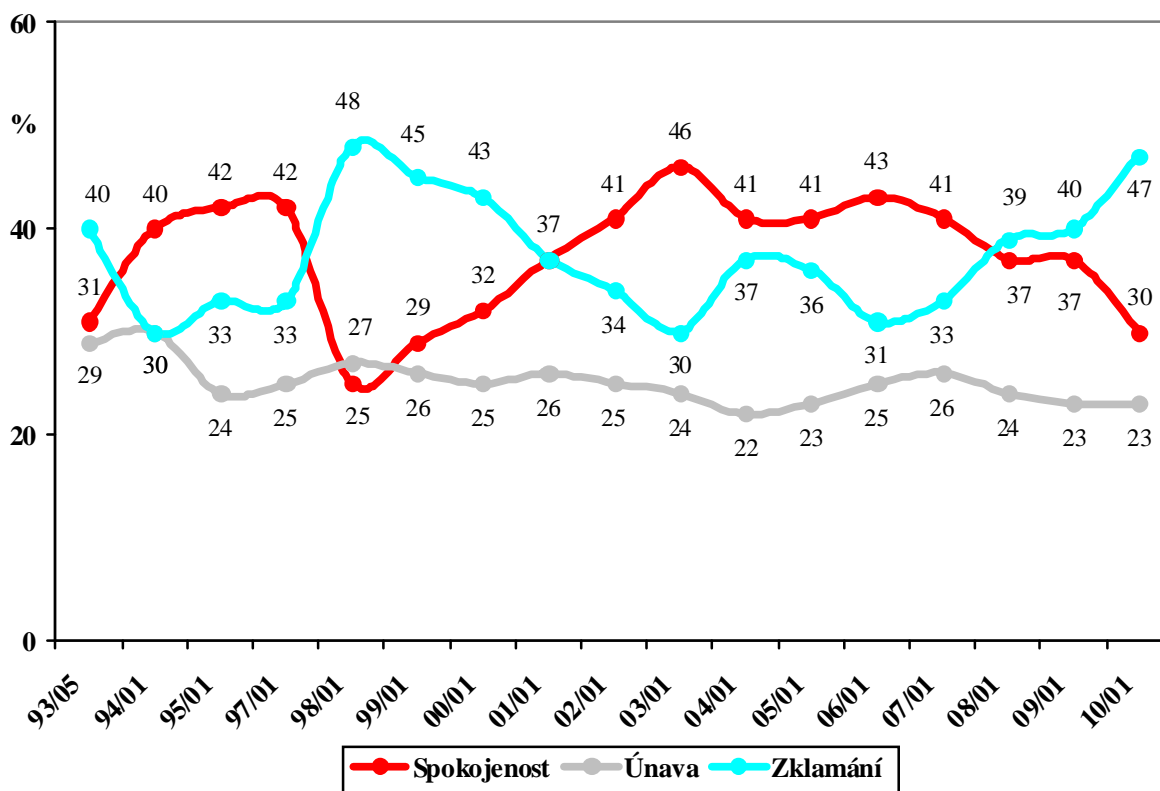
„Jaké máte převládající pocity z minulého roku? Z následujících odpovědí vyberte pouze jednu, samozřejmě tu, která nejlépe vystihuje Vaše pocity.“

Podíváme-li se na dlouhodobou časovou řadu, je vidět, že pocity únavy, nudy a neklidu jsou stabilně příznačné pro zhruba čtvrtinu lidí. Co se však mění, je především poměr lidí „spokojených“ a „zklamaných“. V šestnáctileté historii českého státu měli „zklamaní“ navrch jen ve dvou obdobích – 1997-2000 a v posledních třech letech. První zmíněné období naznačuje, že na hodnocení má vliv celkové společenské napětí, nejistota vlády a rozpory mezi politiky, což jsou jevy, které v této epoše dominovaly. Stejným skutečností čelí lidé i v posledních letech, kdy se k politické nestabilitě navíc přidávají i ekonomické problémy. Pocity zklamání spojené s rokem 2009 se navíc objevují v největším rozsahu (47 %) od ledna 1998 (48 %), kdy zklamání z předchozího roku vyvolávaly především politické aféry s morálním rozměrem (připomeňme nejasné sponzorování ODS).

Převažující pocity z uplynulého roku

spokojení: vše jde tak, jak má jít + vyrovnanost + všechno se daří, úspěch + štěstí
 unavení: neklid, nesoustředěnost + nuda + únava, zklamaní: strach, obavy, nejistota +
 vztek, zuřivost + bezmocnost

Pramen: STEM, Trendy 1993-2010

Podíváme-li se na to, jaká kritéria nejvíce dělí populaci na „šťastné a vyrovnané“ a na skupinu, v níž uplynulý rok zanechal pocit bezmoci, vzteku a strachu, je z těchto vlivů nejsilnější materiální zázemí. Lidé se solidním nebo velmi dobrým materiálním zajištěním domácností mají z minulého roku podstatně příznivější pocity než ti, kteří jsou zabezpečeni

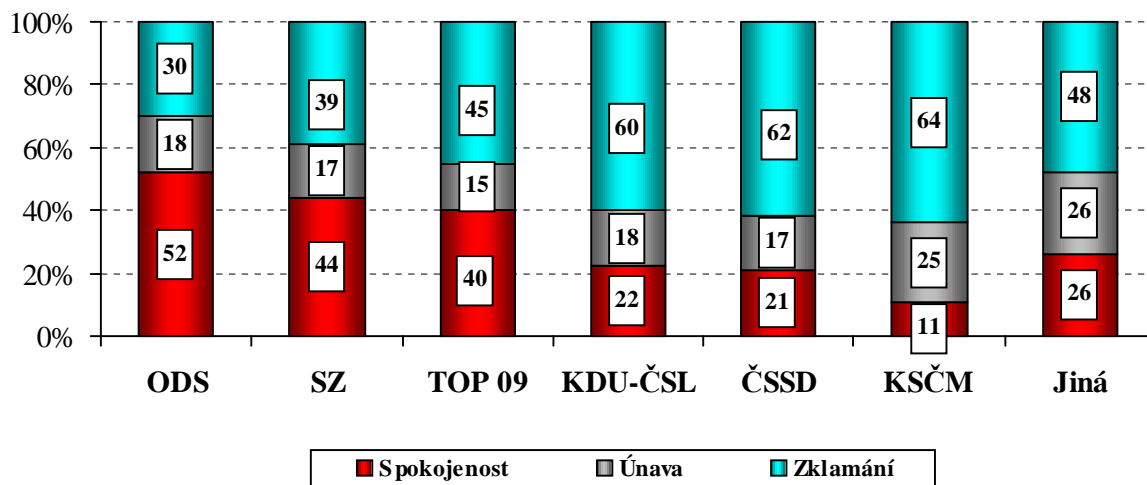
špatně anebo jsou chudí. Silným dělícím kritériem je i věk - mladší lidé jsou (v porovnání se staršími) podle očekávání s uplynulým rokem spokojenější.

V předcházejících šetřeních jsme vždy zaznamenávali zřetelné rozdíly mezi pocity žen a mužů a mezi různě vzdělanými lidmi. V posledním výzkumu se však tyto rozdíly neobjevují, což znamená, že pocity týkající se předešlého roku jsou, co se týče pohlaví a vzdělání respondentů, všeobecně prožívané.

Ostrým dělícím znakem jsou stranické preference, v nichž sociodemografické předpoklady (věk, vzdělání, většinou i majetkové poměry) jsou násobeny politickým názorem. Extrémní je nadále rozdíl mezi stoupenci ODS (52 % spokojených, 30 % zklamaných) a KSČM (11 % spokojených, 64 % zklamaných). Faktem však je, že se tento rozdíl proti minulým rokům zmenšil, a to zásluhou „vystřízlivění“ části stoupců ODS.

Převažující pocity z uplynulého roku

Podle stranických preferencí (%)

Pramen: STEM, Trendy 1/2010, 1297 respondentů starších 18 let

Pozn.: Údaje za příznivce Strany zelených a KDU-ČSL jsou vzhledem k jejich nízkým absolutním četnostem pouze orientační.